

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. An si quis dicat viro honoratio Mentiris, liceat eum occidere? Et quando
vero licitum sit contumelioso dicere Mentiris? Ex p. 5. t. 4. r. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

rem propter acceptam alapam, vel fustem, & illum vulgare, & repercutere?
Et notatur licitum esse viro honorato occidere inuasorem, qui fustem, vel alapam vitur ei impingere, quo ei ignominiam inferat, & inuasus non potest aliter defendi: Ex part. 8. tract. 7. & Misc. Ref. 48.

Sup. hoc in duabus praecedentibus ref. & in alia eorum annotationum.

§. 1. **N**egatiue nominatim contra me respondet Eminentissimus Lugo de iust. rom. 1. disputat. 10. sect. 10. num. 189. & 190. Quia occisio, vel percussio priuata non licet, nisi ob defensionem rei, quam aliter apertes, & eo modo conseruabis, alioquin erit non defensio, sed vindicta, quae auctoritate priuata semper est illicita, vt aduersarij fatentur: in casu autem praesenti occisio illa non conducit ad conseruandum honorem, honor enim iam destructus est per iniuriam illatam, sed deseruit ad acquirendum alium honorem, quem apud homines acquiris ob fortitudinem, qua te vindicasti; quare non potest praescindere a ratione vindictae, quia non aliter conducit ad honorem acquirendum, nisi quatenus honorificum est apud homines te vindicare: nec conseruat, aut recuperat honorem ablatum, quia ille erat existimationis, quam offensio debebat exhibere, quam quidem non exhibet offensio percussus; imò nec amplius exhibere poterit, si occidatur, nec tu illum percussus, vel occidis, vt reddat honorem, & notam bonae existimationis de te, quam debebat dare, & iniuste abstulit, sed vt acquiras alium honorem apud ceteros, quo compenses iacturam illius honoris, quem ab offensore non habuisti; ergo illa occisio non est proprie defensio, nec eo titulo licita reddi potest, sed semper remanet sub ratione vindictae, sub qua sola utilis est ad acquirendum honorem aequiualem, quo videaris retinere tantundem honoris, quantum antea habebas, dum pro honore amisso alium honorem apud alios homines de nouo acquiris. Haec sententia est factis probabilis, & ego semper illam in praxi conseruarem, quam etiam videtur sequi Georgius Obrechtus in de necessaria defensione, cap. 11. num. 26. & cap. 13. num. 21.

3. Sed affirmatiuam sententiam speculatiue probabilem esse existimat ex Societate Pater Dicastillus de iust. & iure, lib. 2. tract. 1. disput. 10. dub. 6. num. 74. Imò ex eadem Societate absolute sententiam affirmatiuam mordicus tuetur doctus P. Gaspard Hurtado tract. de iust. & iure, disput. 11. diff. 11. vbi sic ait. Punctum difficultatis est, an statim ac inuasor percussus, sit licitum percussio cum repercutere, vel fugientem insequi, & repercutere.

3. Sot. lib. 5. qu. 1. art. 8. Vasquez vbi supra. Molin. disp. 17. Turrian. disp. 27. dub. 3. & alij docent id non esse licitum, quia iam potest percussione factam, quamuis statim non est honorem tueri, & defendere, sed vindictam sumere, quia iam honor est amissus, quia percussione iam facta fuit amissus.

4. Vnde verò relectione de iure belli, num. 5. Nauarr. cap. 5. n. 4. Rodriguez cap. 1. 6. num. 11. Mercado lib. 6. summ. Lopez 1. pari. cap. 62. Henriquez de irregulari, cap. 10. & Petrus Nauarr. lib. 2. cap. 5. num. 80. docent, id esse licitum percussio, quantum sit necessarium, vt percussus non maneat ignominia affectus, quod etiam sentit Bonacin. de restitut. disputat. 2. quest. vltim. sect. 1. punct. 10. & merito, quia statim repercutere, vel insequi percussorem fugientem, & eum repercutere fit in actuali ipsa congressione antequam inuasor ad alia diuertatur, aut iam alibi quietus existat, quia adhuc saltem moraliter finita, & honor nondum est saltem si moraliter durat, & nondum est saltem moraliter in facto esse amissus, sed tantum est amissio illius in fieri, & inchoatio amissionis, & repercutere amissio honoris non perficitur, quia ea repercutere impeditur, ne fit in facto esse, ergo id est licitum percussio. Patet conse-

quentia, quia ea repercutere non tam habet vim vindictae, quam defendendi honorem impediendo, ne amissio honoris maneat perfecta, & consummata, & in facto esse. Ex quo constat ad rationem aduersarij. Cauendum tamen est, ne in dicta repercutere adit periculum odij, vindictae, & excessus. Et haec omnia docet P. Hurtado vbi supra, vnde patet responsio ad argumenta contraria.

5. Qui etiam notat, licitum esse viro honorato inuasor, occidere inuasorem, qui fustem, vel alapam vitur ei impingere, quo ei ignominiam inferret, & inuasus non potest aliter defendi. Et me citato tres doctores recentiores hanc etiam sententiam tenent, & hi sunt P. Dicastillus vbi supra, n. 7. Cardinalis de Lugo num. 186. & 187. & Egidius Trullench in Decalogum rom. 2. lib. 5. cap. 4. dub. 5. num. 2. quicquid in contrarium asserat aliqui, & inter illos Ioannes Harprechtus in Justit. iust. r. 4. tit. de publicis iudiciis, §. Item lex Cornelia, num. 171.

RESOL. X.

An si quis dicat vi honorato Mentiris, licet eum occidere?

Et quando vero licitum sit contumeliose dicere Mentiris? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 13.

§. 1. **S**i hoc in aliqua regione esset valde probolium, affirmatiue responderet Henricus Strouersdorf de iust. & iur. in 2. 2. D. Thom. quest. 64. art. 7. consil. 5. vbi sic ait. Potest etiam interfici qui vitum honoratum baculo, vel pugno conatur percutere, nec potest aliter impediri imò dicere, Tu mentiris, vbi hoc valde probolium est. Ita ille.

2. Sed merito haec sententia impugnatur ex dictis in superiori resolutione, & in specie illam improbat Azorius tom. 3. lib. 2. c. 1. qu. 17. vbi sic alletit. Queritur an si inuasor solum laedat verbis contumeliosis, vt g. dicens, Tu mentiris, licitum sit occidere, vbi hoc verbum, mentiris, est valde ignominiosum. Dico non esse licitum, quoniam huiusmodi contumelias aliter repelli possunt & solent apud homines. Ita Azorius, Quae do vero licitum sit contumeliose dicere, mentiris, vbi Hurtado de Mendoza in 2. 2. tom. 1. disp. 170. sect. 14. n. 116. & Crispotium in casibus militarium, cap. 12. par. 1. totum.

RESOL. XI.

An liceat occidere contumeliosum, quando aliter ea iniuria arceri nequit, quia talis inuasor est honoratus? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 12.

§. 1. **A**ffirmatiue responderet nouissime eruditus & doctus Ioan. de Escobar p. 1. de paritate & nobilitate probanda, quest. 1. gl. 4. num. 14. Petrus Nauarra de rest. lib. 2. cap. 3. num. 3. 6. & Henricus Strouersdorf de iust. & iure in 2. 2. D. Thom. quest. 64. art. 7. consil. 5. vbi sic ait. Potest etiam interfici, qui vitum aliquem honoratum conuiciis, & maledictis afficit, nec potest aliter cogi vt taceat, talis enim est inuasor honoris, licet ille, quod intelligunt hi auctores, quando contumelias sunt atrociores, & vt dictum est, alia ratione vitari nequeunt. Ratio enim naturalis dicit licitum esse eam defensionem, quae necessaria sit ad contumeliam depellendam, & comprimendam, alioqui daretur licetia improbitati optimos viros contumeliosis vexandi, quae tamen in multo, quam dāna rei familiaris sunt acerbiore, & magis affligunt animum. & ita hanc sententiam docet etiam nouissime Baldell. in Theol. mor. lib. 3. disp. 24. n. 24. 2. Verum